

**Kúria,
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kfv.I.35.231/2020/3-1.

A tanács tagjai: Dr. Lomnici Zoltán tanácselnök

Dr. Huber Gábor előadó bíró

Dr. Stefancsik Márta bíró

Dr. Heinemann Csilla bíró

Huszárné Dr. Oláh Éva bíró

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 1 1 1 6 - 0 / 2020	
Érkezett: 2020 JÚN 26.	
Példány: 1	Kezelőiroga: 3
Melléklet:	db

A felperes: Vendramini Kft.

(Budapest, XXII. ker. Nagytétényi út 190. B. ép. 1. em. 2.)

A felperes jogi képviselője: [REDACTED] ügyvéd

Az alperesek: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága I. rendű

(Budapest, XIII. ker. Dózsa György út 128-132.)

Nemzeti Adó- és Vámhivatal II. rendű

(Budapest, V. ker. Széchenyi u. 2.)

Az alperesek jogi képviselője: dr. Rafai Andrea kamarai jogtanácsos

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I.rendű alperes

Az ügy tárgya: adóügyi közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelemmel érintett határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26.K.33.645/2018/4. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria a 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. (1) bekezdése alapján kezdeményezi, hogy

- az Alkotmánybíróság állapítsa meg az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 20. § (5) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és

- az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése és 45. §-a alapján visszamenőleges hatállyal semmisítse meg, és

- az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján zárja ki a Kúria előtt folyó Kfv.I.35.231/2020. számú felülvizsgálati ügyben, továbbá valamennyi valamely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben történő alkalmazását.

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[REDACTED] ügyvéd (a továbbiakban: Ügyvéd) 2002. október 21-től kormányzati

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

tisztviselői szolgálati jogviszonyban állt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) jogelődjének különböző szervezeti egységeivel. Az Ügyvéd szolgálati viszonyát 2011. június 27-i hatállyal a NAV felmentéssel megszüntette. A NAV Kiemelt Ügyek Adóigazgatóságának igazgatója 2011. március 30-án az Ügyvéd részére az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 25.§ (3) bekezdése szerinti három éves ügyvállalási korlát alóli felmentés megadásáról okiratot adott ki. Az Ügyvéd ezt követően ügyvédként a NAV egyes szervei előtt több – 2014. június 27-éig tizenhat – ügyben eljár.

A Fővárosi Törvényszék 2016. november 3-án hozott 6.Mf.680510/2016/10. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes felmentése a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközően jogellenes volt, ezért a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 60.§ (1) bekezdés a) pontja alapján kötelezte a NAV-ot arra, hogy az Ügyvédet az eredeti munkakörben foglalkoztassa tovább. Tényleges munkát az Ügyvéd ezt követően az állami adóhatóság kormánytisztviselőjeként nem végzett.

Az Ügyvéd szolgálati viszonyát a vele 2017. február 3-án közölt okirattal 2017. április 3-i hatállyal felmentéssel a NAV ismételten megszüntette, az ügyvállalási korlát alól felmentést ekkor az Ügyvéd nem kapott. Az Ügyvéd az ismételt felmentés miatt munkaügyi jogvitát kezdeményezett.

A Kúria előtt folyó eljárás alapjául az szolgált, hogy az elsőfokú adóhatóság 2017. október 18-án a Vendramini Kft. felperes terhére határozattal (a továbbiakban: elsőfokú határozat) mulasztási bírságot állapított meg. A felperes ügyvezetője 2017. november 14-én meghatalmazást adott az Ügyvéd részére a konkrét adóigazgatási és hatósági eljárásra, továbbá a bíróság előtti rendes jogorvoslati eljárásban való teljes jogkörű képviseletre.

A NAV elsőfokú adóhatósága 2017. december 12-én végzéssel (a továbbiakban: végzés) érdemi vizsgálat nélkül – mint nem jogosulttól származót – elutasította az Ügyvéd mint a felperes képviselője által az elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezést a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 40. § (2) bekezdése és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (rég. Art.) 136. § (6) bekezdésére hivatkozva azzal, hogy az Ügyvéd a NAV-nál 2017. április 3-ig jogviszonyban állt, ezért az Ügyvédi tv. 25. § (2)-(3) bekezdései alapján 2020. április 3-áig nem jogosult a NAV előtt ügyvédként eljárni. E végzést a másodfokú adóhatóság helybenhagyta, mely döntéssel szemben közigazgatási jogvita önállóan nem, csak az ügy érdekében hozott közigazgatási cselekménnyel (az alábbi ismertetett határozattal) együtt volt kezdeményezhető.

A NAV Központi Irányítás Vezetője a végzés indokolásával azonos tartalmú általános hatályú rendelkezést (Körlevél) is kiadott a NAV szervezeti egységek vezetőinek, melyben a folyamatban lévő eljárások felülvizsgálatát kérte azzal, hogy amennyiben az adózót az Ügyvéd képviseli, az eljárás visszautasítása érdekében a Ket. 40.§ (4) bekezdése szerinti intézkedéseket tegyék meg, valamint az adózót tájékoztassák arról, hogy a képviselet visszautasítása jogaik gyakorlását és érvényesítését nem befolyásolja.

A NAV másodfokú adóhatósága – mely a közigazgatási per I. rendű alperese – a felperes ügyvezetője által benyújtott fellebbezés alapján meghozott határozatával (a továbbiakban: másodfokú határozat) az elsőfokú határozatot helybenhagyta. E másodfokú határozatot az Ügyvédnek nem kézbesítették.

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

A felperes a másodfokú határozat és a végzés jogszerűsége tárgyában közigazgatási jogvitát kezdeményezett az I. rendű alperes ellen, a Körlevél tárgyában pedig a NAV mint II. rendű alperes ellen.

Az alperesek az Ügyvédi tv. 25. § (2) és (3) bekezdése és az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 20. § (5) bekezdése alapján kérték az Ügyvéd kizárását a közigazgatási perből.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az Ügyvéd eljárását a felperes által az Ügyvédnek 2017. november 14-én adott meghatalmazás alapján elfogadta, és a 26.K.33.645/2018/4. számú végzésével (a továbbiakban: elsőfokú bíróság végzése) a keresetlevelet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 48. § (1) bekezdés d) pontja alapján visszautasította. Indokolása szerint az Ügyvéd képviseleti jogosultságát az adóhatóság nem jogszerűen utasította vissza, mert az Ügyvédi tv. 25. §-a az ügyvéd számára tartalmaz korlátozást a megbízás vállalására, az alperesek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:95. §-ára is figyelemmel nem voltak jogosultak e megbízási jogviszony érvényességét vizsgálni. Az elsőfokú bíróság felhívta az Üttv. 20. és 21. §-okhoz fűzött miniszteri indokolást az Alaptörvény 28. cikkére utalva, a bírói gyakorlat (BDT 2009.1995., BH2018.130.) alapján pedig megállapította, hogy a meghatalmazott képviseleti jogosultságát az adóhatóság csak a Ket. 40. és 40/A. §, régi Art. 7-9/A. §, valamint az Ügyvédi tv. 26. § keretein belül, és csak annyiban vizsgálhatja, amennyiben az magából a meghatalmazásból kitűnik. Mindezek miatt a keresetlevélnek a Körlevélre is kiterjedő visszautasítására – a régi Art. 7. § (2) bekezdés cb) pont, 143. §, valamint a Ket. 40. § (7) bekezdés, 73/A. § (3) bekezdés és 78. § (1) bekezdés alkalmazásával – azért került sor, mert az Ügyvéddel a másodfokú adóhatóság határozatát szabályszerűen nem közölték, ezáltal nincs közigazgatási per tárgyává tehető jogerős közigazgatási cselekmény. A bíróság utalt az Alkotmánybíróság 3179/2018. (VI. 8.) AB határozatára is.

Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a felperes nem fellebbezett, az alperes pedig a Kp. 2019. március 31-ig hatályos rendelkezései szerint nem fellebbezhetett, ezért az elsőfokú bíróság végzése jogerőre emelkedett.

Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság végzése ellen felülvizsgálati eljárást kezdeményezett a Kúriánál.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmét és csatlakozó felülvizsgálati kérelmét az Ügyvéd nyújtotta be, csatolva ahhoz a felperes törvényes képviselője által részére a felülvizsgálati eljárásra kiterjedően adott ügyvédi meghatalmazást.

A Kúria a 2019. április 18-án hozott Kfv.V.35.181/2019/8. számú végzésben megállapította, hogy az Ügyvéd a felperes képviseletében a felülvizsgálati eljárásban a törvény erejénél fogva nem járhat el. Indokolásában az Üttv. 20. § (5) bekezdésére hivatkozott azzal, hogy e törvényi korlátozás az ügyvédi tevékenység gyakorlásával kapcsolatban köti mind a feleket, mind a bíróságot; a végzés meghozatalának napján a 2017. április 3. napjától kezdődő három éves ügyvállalási korlát nem telt el. A Kúria e végzés alapján hozott Kfv.V.35.181/2019/11. számú végzésében a felülvizsgálati ellenkérelmet és a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

viSSzautasította.

Az Ügyvéd kifogásolta a Kúria eljárásnak szabályszerűségét.

A Kúria felülvizsgálati ügyben eljáró három bíróból álló tanácsa ezt követően jogegységi eljárást kezdeményezett. A Kúria Elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 32. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel hiánya miatt mellőzte a jogegységi eljárás elrendelését.

A Kúria eljáró tanácsa ezt követően a Kp. 8. § (6) bekezdése alapján elrendelte, hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el, majd a 2020. április 30-án meghozott Kfv.I.35.231/2020/3. számú végzéssel akként döntött, hogy a felülvizsgálati eljárást felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságnál utólagos normakontroll eljárás lefolytatását indítványozza.

*

Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

25. cikk

(1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.

(7) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti

A felülvizsgálati eljárásban alkalmazandó jogszabályi rendelkezések

Üttv. 20. §

(5) Korábbi munkáltatójával szemben az ügyvédi tevékenység gyakorlója akkor folytathat ügyvédi tevékenységet, ha a munkavégzésre irányuló jogviszony legalább három éve megszűnt, és az ügy intézésében nem vett részt. A korábbi munkáltató e korlátozás alól felmentést adhat.

Az indítvány indokolása

A Kúria adójogi jogvita alapján indult felülvizsgálati eljárásban észlelte, hogy az előtte folyó ügyben alkalmazandó Üttv. 20. § (5) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, a XII. cikk és a XXVIII. cikk rendelkezéseivel, ezért az eljárást felfüggesztve utólagos normakontroll eljárást kezdeményez az Alkotmánybíróságnál.

Az Alkotmánybíróság a 2018. január 1-ig hatályban volt Ügyvédi tv. 25. § (2)-(3) bekezdéseinek alkotmányosságát - többek között a 763/B/1998. AB határozatában (ABh.1.) és a 365/B/2000. AB határozatban (ABh.2.) - már vizsgálta az Alkotmány 70/A. §, 70/B. §, az 57. § (3) bekezdésével, valamint a 2. § (1) bekezdésével összefüggésben, és az indítványokat el- illetve visszautasította, valamint az eljárást megszüntette.

Az ABh.1.-ben az Alkotmánybíróság az Ügyvédi tv. 25. § (2) bekezdésének második fordulatával összefüggésben megállapította, hogy „Az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az ügyvédi hivatás függetlensége alkotmányos jogok érvényesítésének garanciáját képezi, így alkotmányos jelentőséggel bír és alkotmányos szempontból az összeférhetlenségi szabályok is e függetlenség biztosítékául szolgálnak. Más oldalról tekintve az összeférhetlenségi szabályoknak az a céljuk, hogy kizárják az elvtelen, a megbízó érdekeivel ellentétes, avagy egyébként jogszerűtlen képviselői lehetőségét. Az ügyvédi megbízás ugyanakkor természeténél fogva magas szintű etikai követelményekkel járó bizalmi jellegű jogviszony, így indokolt, hogy a szabályozás az elvtelen képviselőnek még a látszatát is törekedjék elkerülni.” /.../ „...a jogalkotó a támadott szabállyal az ügyvéd és a megbízó közti jogviszony sajátosságaira tekintettel azt kívánta elkerülni, hogy az ügyvéd a korábbi megbízójáról szerzett információkat vele szemben felhasználja. Ezért a képviselő ezen korlátozása indokolt /.../”.

Az ABh.2.-ben az Alkotmánybíróság többek között – szintén az Ügyvédi tv. 25. § (2)-(3) bekezdésére vonatkozóan kimondta, hogy „(...) kifogásolt előírásai pontosan meghatározott, átmeneti időszakokra és pontosan meghatározott jogviszonyban érvényesülő, tehát időleges és részleges korlátozást megvalósító olyan normák, amelyek a vállalkozáshoz, valamint a munkához és a foglalkozáshoz való alapjogot nem korlátozzák, hanem a foglalkozás gyakorlása során megvalósuló, ám nem szükségtelen, illetőleg nem aránytalan korlátozást

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

jelentenek, ezért nem alkotmányellenesek.”

Az Alkotmánybíróság a 3179/2018.(VI.8.) AB határozatban (ABh.3.) a hatósági jogalkalmazásra vonatkoztatva - de utalva a bírói gyakorlatra is - foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az ügyvállalási korlátot a jogalkalmazók vizsgálhatják-e, és ha igen, milyen terjedelemben. E döntésében az Alkotmánybíróság egyebek közt a következőket szögezte le:

„[60] A Ket. 40. §-a értelmében a hatóságnak vizsgálnia szükséges az ügyfél képviselőjének képviseleti jogosultságát. E tekintetben a bírói joggyakorlat szerint ügyvédi képviselet esetén a hatóság a bíróságokhoz hasonlóan a megbízási jogviszonyt csak a meghatalmazást érintően vizsgálhatja, a megbízási szerződés érvényességére nem terjedhet ki a hatósági kontroll. (BDT2009.1995)

[61] A Ket. 40. §-a alapján a hatóságnak nemcsak joga, hanem kötelezettsége is a meghatalmazott képviseleti jogosultságának vizsgálata, amely szükségszerűen lehetővé teszi a jogszabályok által meghatározott körben, azok kereteit nem túllépve az ügyvédség feletti hatósági jogkör gyakorlását, következésképpen önmagában a képviseleti jog hatóság általi vizsgálata nem eredményezi az ügyvédség önkormányzatiságának és a kamarai hatáskörnek a sérelmét. A Ket. 40. § (4) bekezdésében foglalt „alkalmatlanság” fogalmát a jogszabály nem határozza meg, annak értelme egyéb jogszabályi rendelkezések jelentéstartalma és az adott ügy speciális tényei és körülményei alapján határozható meg, amely adott esetben jogi tények alapján fennálló alkalmatlanság megállapítását is eredményezheti.

[62] Az Alkotmánybíróság a Ket. 40. § (4) bekezdése és az Ütv. 25. § (2)–(3) bekezdése szabályozásának összevetése és a joggyakorlat alapján arra a következtetésre jutott, hogy az Ütv. 25. § (2) bekezdésében foglalt összeférhetetlenség esete megalapozhatja az ügyvéd képviselőként történő visszautasítását a hatósági eljárásban a Ket. 40. § (4) bekezdésének alkalmazásával, azonban e tekintetben külön mérlegelendő, hogy az érintett ügyvéd a hatóságtól az Ütv. 25. § (3) bekezdése alapján felmentést kapott-e és az mire terjedt ki.”

Az Ügyvédi tv. 25. § (2)-(3) bekezdéseinek második fordulata tartalmában nagyrészt azonos az Üttv. 20. § (5) bekezdésével. Az eltérés abban áll, hogy a korábbi norma „ügyvédi megbízásról” és az ügy intézésében „munka-, szolgálati-, vagy alkalmazotti jogviszony” alapján való részvétel hiányáról, míg a hatályos törvény szövege „ügyvédi tevékenység folytatásáról” rendelkezik anélkül, hogy az ügy intézésében való részvétel jogi természetét konkretizálná. Az Üttv. az Ügyvédi tv.-hez képest tehát kitágította az ügyvállalási korlátot, mert korábban csak a megbízás alapján folytatott ügyvédi tevékenység volt tilalmazott (kirendelés vagy szolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenység nem), és csak akkor, ha a megbízással érintett konkrét ügyben az ügyvéd korábban munka-, szolgálati-, vagy alkalmazotti jogviszony alapján járt el, az új törvény alapján viszont az Üttv. 2. § (1) bekezdésében felsorolt minden ügyvédi tevékenység korlátozás alá esik, függetlenül attól, hogy az ügyet az ügyvéd milyen jogviszonyban (Üttv. 27. §) intézi, valamint attól is, hogy az ügyben korábban milyen jogviszony alapján járt el.

A Kúria a Kp. 27. § (1) bekezdése értelmében kötelező jogi képviselet igénybevétele mellett folytatható felülvizsgálati eljárásban, az indítvány alapjául szolgáló ügyben azt vizsgálta, hogy az Üttv. 20. § (5) bekezdésére tekintettel az Ügyvéd – a felperes által részére a felülvizsgálati eljárásra adott meghatalmazás alapján – ügyvállalási korlát alóli felmentés hiányában jogosult-e képviselni a felperest, és ennek függvényében az Ügyvéd által beadott felülvizsgálati ellenkérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem hatályos-e.

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

A Kúria álláspontja szerint az Üttv. 20. § (5) bekezdése - hatályos szövegezésében - alaptörvény-ellenes.

1.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) a jogalkotás alapvető követelményei között elsőként, 2. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy „A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.” Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint „A jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály
a) megfeleljen az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek,
b) illeszkedjen a jogrendszer egységébe”.

A Kúria megítélése szerint az Üttv. 20. § (5) bekezdése az alábbiak miatt ellentétes az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésével és a Jat. jogszabályokkal szemben támasztott alapvető követelményeivel.

1.1.

A Kúria előtt folyamatban lévő ügyben a NAV első- és másodfokú adóhatósága, valamint az elsőfokú bíróság is vizsgálta az ügyvédi képviselet terjedelmét, de különböző eljárási törvények [az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (rég. Art.), a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.), illetve a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.)] alapján. E törvények a képviseletről is részben különböző szabályokat tartalmaznak, de egyikben sincsen kifejezett utalás az Üttv. ügyvállalási korlátról szóló rendelkezéseinek, így a 20. § (5) bekezdésének alkalmazhatóságára. A Pp. 63. § (1) bekezdése tartalmaz csupán az Üttv. 20. § (4) bekezdésének tartalmában megfeleltethető rendelkezést.

A perbeli képviseleti jogosultság vizsgálata a Pp. szabályai szerint történhet; a perben meghatalmazottként az ügyvéd meghatalmazás alapján [Pp. 64. § (1) bekezdés] eljárhat [Pp. 65. § a) pont]. A meghatalmazás alaki kellékei címszó alatt szereplő rendelkezés szerint [Pp. 67. § (1)-(5) bekezdés] a meghatalmazásnak meg kell felelnie az Üttv. rendelkezéseinek. A meghatalmazás alapja az ügyvéd és ügyfele között kötött polgári jogi szerződés, az ügyvédi megbízás. Ennek a harmadik (külső) személy felé készített megjelenítése (kivonata) a meghatalmazás. Funkciója a harmadik fél felé a jogviszony igazolása [Üttv. 34. § (1) bekezdés].

A bíróság azt vizsgálhatja, hogy a meghatalmazás nyilvánvaló, magából az okiratból kitűnő hiányosságban szenved-e, illetve az adott perben az ellenérdekű fél maga a képviselő vagy olyan személy-e, akit ugyancsak ő képvisel [Pp. 63. § (1) bekezdés].

A perrendben a képviselet vizsgálata tehát – szöveg szerint – a meghatalmazáshoz kötött (vö. BDT2009.1995. és ABh. 3. [60]), azonban a fentiekben kifejtettek alapján ez a jelenlegi bírói gyakorlat mellett, az ABh. 3. [60]-[62] tükrében már nem tartható.

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

E szabályozási környezetben a Kúria álláspontja szerint az Üttv. 20. § (5) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének részét képező normavilágosság követelményét, különös tekintettel arra, hogy a releváns ügyvállalási korlát közigazgatási eljárásban való vizsgálhatóságát (a képviselő körében) sem jogszabály tételes rendelkezése, hanem az Alkotmánybíróság mondta ki az ABh.3. [61] pontjában.

Az Ügyvédnek az adóhatósággal szembeni, 2017. április 3-át követő ügyvállalása tekintetében – az ABh.3. [60] pontjában hivatkozott, a Civilisztikai Kollégiumveztők Országos Tanácskozása által is fenntartott bírói gyakorlat [„*A bíróság az ügyvéd és meghatalmazója megbízási jogviszonyát csak a meghatalmazás körében vizsgálhatja. A meghatalmazott képviselői jogosultságának ellenőrzése körében nem vizsgálhatja a meghatalmazott ügyvéd és az ügyfél között létrejött megbízási szerződés érvényességét.*”] ellenére – országosan sem alakult ki egységes álláspont. Számos esetben a bíróságok az Ügyvédet meghatalmazás alapján elismerték jogi képviselőnek az adóhatóság ellen indított perekben a Pp. alapján, azonban az Üttv. 20. § (5) bekezdésére hivatkozással ezzel ellentétes döntések is születtek, továbbá olyan döntés is volt, melyben a bíróság (annak ellenére, hogy a per főtárgya nem ez volt) az ügyvédi megbízási semmisségét mondta ki.

1.2.

A Kúria álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén keresztül a normavilágosság követelményének az Üttv. 20. § (5) bekezdése azért sem felel meg, mert az Alaptörvény hetedik módosításának hatályba lépése (2019. január 1.) óta az Alaptörvény 28. cikk második mondatának második fordulatára figyelemmel az értelmezés során elsődlegesen irányadó jogalkotói indokolás (a továbbiakban: Indokolás) az Üttv. 20-21. §-aihoz kapcsoltan a következőket tartalmazza: „*A megbízási vállalkozás korlátainak megsértése nem eredményezi az érintett megbízási szerződés semmisségét, mivel az egyáltalán nem lenne adekvát szankciója az ügyvéd kötelezettségszegésének, gyakran az új megbízónak is inkább sértené a rövidtávú érdekeit, mintsem szolgálná (pl. az ügyvédnek az új megbízási szerződés alapján egy határidős kérelmet kell beadnia sürgősséggel; ilyen esetben, ha a megbízási szerződés semmis lenne, a meghatalmazás sem lenne érvényes, így az megbízó vonatkozásában a határidő elmulasztottnak minősülne). E normák megsértésének az egyetlen és megfelelő jogkövetkezménye az, hogy a szabályszegésért az ügyvéd fegyelmi felelősséggel tartozik.*”

Az Indokolás idézett része kategorikusan – implicit módon a megbízó (a fél) és a megbízott korábbi munkáltatójának jogai és érdekei közti mérlegelés eredményét magában foglalva – rögzíti, hogy a megbízási ügyvállalási korlát esetére sem semmis, az idézet utolsó mondata pedig szintén kategorikusan fejezi ki, hogy az Üttv. 20.§ (5) bekezdésében szabályozott ügyvállalási korlát megsértése kizárólag az ügyvéd oldalán, és kizárólag fegyelmi felelősség megállapításával szankcionálható.

Az Indokolás kiemelt része és az ABh.3. [60]-[62] pontjai ekként nem állnak egymással összhangban, de e téren kétségtelenül figyelembe kell venni, hogy az ABh.3. még az Alaptörvény hetedik módosításának hatályba lépése előtt született.

A Kúria eljáró tanácsa szerint alkotmányossági aggályokat vet fel az is, ha a bíróság bármely

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

eljárása során az ügyvédi kamara köztestületi hatáskörébe tartozó fegyelmi ügy alapjául szolgáló kérdésben – az Üttv. 20. § (5) bekezdéséhez fűzött Indokolás értelmében – nem dönthet.

2.

Az Alaptörvény 25. cikke értelmében „(1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria. (...) (7) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.”

A közigazgatási perben a bíróság feladata a Kp. 2. § (3) bekezdése szerint „(...) a perkoncentráció és az eljárási igazságosság érvényesülése érdekében az e törvényben meghatározott módon és eszközökkel hozzájárul ahhoz, hogy a felek és más perbeli személyek eljárási jogait gyakorolhassák és kötelezettségeiket teljesíthessék.” Az (5) bekezdés értelmében „A bíróság törvényben meghatározott esetben hivatalból vizsgálatot, illetve bizonyítást rendelhet el.”

A Kúria álláspontja szerint a bíróság hivatalból köteles gondoskodni arról, hogy a törvényben szabályozott ügyvállalási korlát alá eső megbízással rendelkező ügyvéd perbeli képviselőként ne járhasson el.

Az Üttv. 1. § (1) bekezdése értelmében „Az ügyvédi hivatás - jogi szakértelemmel, törvényes eszközökkel és módon, a közhatalmi szervektől függetlenül - az ügyfél jogai és jogos érdekei érvényesítésének, kötelezettségei teljesítésének elősegítésére, az ellenérdekű felek közötti jogvita - lehetőség szerinti - megegyezéssel történő lezárására irányuló tevékenység, amely tevékenység magában foglalja az igazságszolgáltatásban való közreműködést.”

Az ügyvéd az igazságszolgáltatási tevékenységében való közreműködése (a jelen esetben az perbeli képviseletre adott megbízás) folytán kapcsolódik a bírósági eljáráshoz.

Az ügyvédi kamara az ügyvédi tevékenységet gyakorlók önkormányzati elven alapuló, szakmai és érdekképviseleti feladatokat ellátó köztestülete, amely az ügyvédi tevékenység gyakorlására jogosultak szakmai irányításával, érdekképviseletével, az ügyvédi tevékenységgel összefüggő jogügyletek biztonságával kapcsolatos, valamint az alapszabályában meghatározott közfeladatokat látja el.[Üttv. 144. § (1) és (3) bekezdés]. Az ügyvéd fegyelmi felelősségét az Üttv. 114-115. § szerinti kamarai szervek jogosultak megállapítani, a fegyelmi határozat ellen az Üttv. 139. §-a alapján közigazgatási per indítható.

Azáltal, hogy a peres eljárás szabályai szerint az ügyvédi megbízás csak annyiban vizsgálható, amennyiben magából a meghatalmazásból kitűnik, a bíróságnak nincs arra törvényes lehetősége, hogy igazságszolgáltatási tevékenységén belül érvényesítse a fél azon jogát, hogy az ellenérdekű felet ne az Üttv. 20. § (5) bekezdése értelmében kizárt ügyvéd képviselje, ezáltal végső soron az alkotmányos értelemben vett törvényes eljárás követelményeit érvényesítse.

Amennyiben alkotmányos értelemben elfogadható, hogy kizárólagos kamarai hatáskörbe tartozik az ügyvállalási korlát megsértése következményeinek levonása, a bíróságnak az

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésében meghatározott igazságszolgáltatási tevékenysége csorbát szenved.

Utal arra a Kúria, hogy az Üttv. 209. § b) pontja értelmében a törvény az ügyvédi szolgáltatásnyújtás szabadsága tényleges gyakorlásának elősegítéséről a Tanács 1977. március 22-i 77/249/EGK Irányelvnek való megfelelést is szolgálja. Ez 4. cikkében kimondja, hogy „(1) Azok a tevékenységek, amelyek az ügyfél jogi eljárásban való vagy hatóságok előtti képviseletével kapcsolatosak, a fogadó tagállamban annak szabályai szerint gyakorolhatók, kivéve azokat a szabályokat, amelyek a letelepedés helyére vagy az említett tagállamban a szakmai szervezetenél történő bejegyzésre vonatkoznak. (...) (4) Az (1) bekezdésben említettől eltérő tevékenységet folytató ügyvédre továbbra is annak a tagállamnak a feltételeit és szakmai szabályait kell alkalmazni, amelyből érkezik, de a fogadó tagállam szakmai előírásainak - bármely forrásból is származzanak -, különösen az ügyvédi tevékenység és az adott államban folytatott egyéb tevékenység összeférhetetlenségének, az ügyvédi titoktartásnak, a többi ügyvéddel való kapcsolattartásnak, az ellenérdekű felek ugyanazon ügyvéd által történő képviselete tilalmának és a nyilvánosság elvének sérelme nélkül. Az utóbbi szabályok csak akkor alkalmazhatók, ha azt a fogadó tagállamban állandó jelleggel nem működő ügyvéd is teljesíteni tudja, és csak annyiban, amennyiben betartásuk objektív szempontok alapján indokolt az adott államban, az ügyvédi tevékenység, a szakma tekintélye és a vonatkozó összeférhetetlenségi szabályok betartásának megfelelő biztosítása érdekében.”

Mindez alapján az állapítható meg, hogy még más tagállamban ellátott tevékenység esetén sem mellőzhetőek az ügyvállalási korlátra vonatkozó szabályok.

3.

3.1.

Az indítvánnyal érintett jogszabállyal kapcsolatos alkotmányossági aggályok a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesüléséhez is [Alaptörvény XXVIII. cikk] kapcsolódnak.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A (7) bekezdés értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A Kúria megítélése szerint az Alkotmánybíróság fentebb hivatkozott döntései – különösen az ABh.3. – tükrében a bíróságok által sem mellőzhető a képviseleti jog Üttv. 20. § (5) bekezdéséhez kötött vizsgálata, melyet – közigazgatási perben a Kp. 26. § (1) bekezdése folytán irányadó – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 70. §-a sem zár ki.

A Pp. 64-71. § rendelkezései ugyan a Ket. 40. §-ától (jelenleg az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 13-14. §-aitól) részben eltérnek, különös tekintettel arra, hogy a Pp.-ben nincsen a Ket. 40. § (4) bekezdésének [jelenleg az Ákr. 13. § (4) bekezdés a) pontjának, illetve adóügyben az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

CLI. törvény (Air.) 14 § (4) bekezdés a) pontjának] megfeleltethető, az Abh3. [61]-[62] pontjaiban kiemelt rendelkezés. A két (közigazgatási és perrendi) eljárási rezsimben az ügyvédi képviselet különböző szempontok melletti vizsgálata – különösen, de nem kizárólag – a közigazgatási perekre vonatkoztatva ahhoz az ellentmondáshoz vezetne, hogy a korábbi munkáltató közigazgatási szervvel szemben az ügyvéd felmentés hiányában nem láthatna el képviseletet, a korábbi munkáltató ellen indított perben (mely nem feltétlenül közigazgatási per) pedig elláthatna. E téren nincs jelentősége annak, hogy az ügyvállalási korlát vizsgálata hivatalból vagy az ellenérdekű fél kérelmére történik-e, sem pedig annak, hogy az eljárás mely szakaszában, mert a vizsgálat eredménye – pro vagy kontra – az ügyvéd és megbízója (a továbbiakban az eljárásbeli szereptől függetlenül: fél) közötti megbízási kötelelem tárgyára, a megbízás érvényességére is mindenképpen kihat.

Az Alkotmánybíróság az Abh3. [49] pontjában többek között leszögezte, hogy „ /.../ Az ügyvéd jogi képviselőként történő eljárási részvételének lehetősége feltétlenül szükséges eleme a tisztességes eljáráshoz való jognak. Következésképpen a tisztességes eljáráshoz való jog nemcsak közvetlenül a hatósági eljárás ügyfelét, hanem annak jogi képviselőjét is megilleti, hiszen ennek hiányában az eljárási képviselet kiüresedne akkor, ha a nem személyes eljárásra kötelezett ügyfél jogainak érvényesítésével és kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben eljáró ügyvéddel szembeni hatósági és bírósági fellépés e tekintetben más alkotmányjogi mérce alá tartozna, mint az ügyféllel szemben tanúsított hatósági és bírósági magatartás.”

Az ügyvéd és az ügyfele (fél) közötti megbízási jogviszony egy erős bizalmi viszony, mely nem csak a kötelelem dogmatikája alapján látható be. A bizalmi elemet, valamint az ezzel szorosan összefüggő ügyvédválasztási szabadságot az Üttv. alapelvi szinten is deklarálja [Üttv. 1. § (2) bekezdés és (6) bekezdés], továbbá ennek jelentőségét korábban az Alkotmánybíróság is hangsúlyozta [ABH 2004, 1236, 1243.].

E bizalmi elem jelentősége folytán a fél tisztességes eljáráshoz való jogának közvetlen, az ellenérdekű fél jogaival aránytalan sérelmét eredményezheti, ha ugyanannak az ügynek bármely megelőző (pl. közigazgatási eljárásban és/vagy az elsőfokú, fellebbezési stb.) eljárásaiban az ügyvállalási korlátot nem vizsgálták vagy elfogadták, később pedig elsőként a jogorvoslati fórum dönt úgy, hogy a félre hátrányos eljárási – a tisztességes eljáráshoz való jogra közvetlenül ható – jogkövetkezményt (új jogi képviselő meghatalmazásának hiányában beadvány visszautasítása vagy hatálytalanságának megállapítása stb.) alkalmaz.

A felet ilyen esetben nem csak azért éri hátrány, mert ügyvédje nem tájékoztatta őt korábban egy lehetséges ügyvállalási korlátról (amely az alábbiak szerint nem is feltétlenül dönthető el néhány tény egybevetésével), és emiatt a félnek nem volt lehetősége mérlegelni ügyében más ügyvéd megbízását, hanem azért is, mert az ügy intézése során a félnek már költségei keletkeztek és az idő is múltott. A Kúria szerint kétséges a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése, ha a fél és megbízottja akaratán kívül – a Pp. 69. § szerinti bejelentés hiányában – a fél ügyvédi képvisellete szabályszerű meghatalmazás ellenére az eljárás bármely pontján úgy is megszűnhet, hogy az ügyvállalási korlátra az ellenérdekű félnek elegendő csak hivatkoznia (a Pp. 70. §-a alapján fentiek szerint hiába lehet vizsgálандó az ügyvállalási korlát hivatalból, a gyakorlatban mindez az érintett korábbi munkáltató közreműködése nélkül nem lehetséges).

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

A Kúria a tisztességes eljáráshoz való jog gyakorlati érvényesülésével kapcsolatban lényegesnek tartja kiemelni azt is, hogy míg az alaki és/vagy tartalmi követelményeknek meg nem felelő meghatalmazás akár a fél által önállóan, akár a bíróság által kiadott hiánypótlás útján viszonylag egyszerűen pótolható, addig az ügyvállalási korlát kizárólag a törvényi diszpozícióban meghatározott tények vizsgálata alapján dönthető el. Ebből következően amennyiben a bíróság a megbízás ügyvállalási korlátba ütközését állapítja meg, akkor az akadályt sem a fél, sem ügyvédje nem háríthatja el; a korlátot vagy a peres felektől teljesen független időmúlás, vagy az ellenérdekű – fél akarata (ügyvállalási korlát alóli felmentése) szüntetheti csak meg.

3.2.

Az Üttv. 20. § (5) bekezdése szerinti ügyvállalási korlát jellemzően összetettebb – több tény együttes értékelését, akár bizonyítás felvételét is igénylő – vizsgálatot igényel. Az Indokolás ezzel összhangban utalja a vizsgálatot kizárólagosan külön (fegyelmi) eljárásra.

Azzal, hogy az Üttv. a norma szövegében nem határozza meg egyértelműen az Indokolásban (az ABh.3. [61] pontjával ellentétes tartalommal) olvasható pontos hatásköri elhatárolást, a normavilágosság követelménye szintén sérül, és az alábbi kollíziókat eredményezi.

Amennyiben – az ABh.3.-ból kiindulva – a képviselő körében bíróság az ügyvállalási korlátot adóügyben indított közigazgatási perben vizsgálja, akkor ténylegesen az ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága a (továbbiakban: Kamara) hatáskörébe tartozó fegyelmi ügy alapját képező tényeket értékeli. A Bszi. 6. §-a értelmében a bíróság eljárásával párhuzamosan már folyamatban lévő, avagy később induló fegyelmi eljárásban a Kamarát hatáskörének gyakorlásában - a hatáskörgyakorlás egyik lényegi elemében: a szabad bizonyítékértékelésben (ún. tényállásos mérlegelés) – a bíróság döntése attól függetlenül korlátozza, hogy a bíróság nem fegyelmi ügyben járt el. Ennek „tükröképeként” a Kamara által hozott döntés a bíróságot nem köti [pl. Kp. 85. § (6) bekezdés, Pp. 263. § (2) bekezdés]. A Kamara fegyelmi ügyben hozott egyedi döntése azonban az Üttv. 139. §-a alapján önálló közigazgatási jogvita tárgya is lehet (ebben az esetben az ügyvállalási korlát értékelése a per főtárgya), mely perben a közigazgatási bíróság ítélete – figyelemmel arra, hogy más hatóság vagy bíróság döntése a Kp. 85. § (7) bekezdés kivételével nem köti – más, nem a Kp. hatálya alatt eljáró bíróságok ügyvállalási korlát tekintetében hozott döntéseivel is ellentétbe kerülhet; ezt követően pedig már – a Pp. 264. § (2) bekezdésében foglalt kötéserő folytán [„A közigazgatási ügyben eljáró bíróság közigazgatási tevékenység jogszerűségének kérdésében hozott jogerős döntése az e törvény hatálya alá tartozó ügyben eljáró bíróságot köti.”] – a nem Kp. hatálya alatt eljáró bíróságok korábbi és új döntései is egymással ellentétesek lehetnek.

A bíróságok döntései között a fenti kollízió lehetősége akkor nem merül fel, ha az Indokolással összhangban, de nem megfelelően az Abh.3.-nak, nem vizsgálhatják az ügyvállalási korlátot a képviselő körében.

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

4.

Alaptörvény I. cikk

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

A Kúria eljáró tanácsának álláspontja szerint, ha bíróság a perbeli képviselő körében az ügyvédi megbízás (meghatalmazás) Üttv. 20. § (5) bekezdésének való megfelelését teljeskörűen vizsgálhatja, az Üttv. 20. § (5) bekezdésének hatályos rendelkezése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, valamint az I. cikk (3) bekezdésével amiatt is ellentétes, mert az Alaptörvény által elismert alapjogok szükségtelen és aránytalan korlátozását eredményezi.

Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiből – így az Abh.1. idézett indokolásából – megállapíthatóan a jelen indítvánnyal támadott ügyvállalási korlát [korábban Ügyvédi tv. 25. § (2) bekezdés második fordulata] alkotmányos indoka az, hogy a korábbi munkavállaló ügyvédként a korábbi megbízójáról (munkáltató) szerzett információkat vele (ti. a korábbi munkáltatóval) szemben ne használja fel. Ezzel összefüggésben a Kúria – nem érintve azokat a tipikusan büntetőeljárásra tartozó eseteket, melyeket az Alkotmánybíróság az Abh.1.-ben „eljárásjogi státusváltásként” azonosított – a következőket emeli ki.

Az ügyvédnek a korábbi munkáltatójáról szerzett információi jellemzően törvény által védett titkok (minősített adat, üzleti titok, banktitok stb.), így azok felhasználására korábbi munkáltatójával szemben az ügyvéd az Üttv. 20. § (5) bekezdésében foglalt korlátozástól függetlenül sem jogosult. Az Üttv. 20. § (5) bekezdésének alkalmazása alapvetően olyan közigazgatási vagy bírósági eljárásokban merül fel, ahol a korábbi munkáltató ellenérdekű személyként (ügyfél, fél, érdekelt stb.) vesz részt, így érdemi nyilatkozattal vagy eljárási kifogással jelezni tudja a döntéshozónak, ha az ellenérdekű fél rá vonatkozó védett információt használ fel, vagyis ha ügyészleli, hogy üzleti adatainak védelméhez való joga sérül.

A Pp. 268. § (3) bekezdése, 269. § (1) bekezdése és 322. § (3) bekezdés és (5) bekezdése alapján a korábbi munkáltatónak perben sem kell állnia ahhoz, hogy törvény által védett adatainak felhasználását kontrollálni tudja.

Felmerül ugyanakkor, hogy a másik oldalon az ügyvéd kizárása az ügyvédnek és megbízója (a fél) tisztességes eljáráshoz való jogát érinti közvetlenül és hátrányosan, valamint adott esetben (az alábbiakban még kifejtettek szerint a jelen indítvánnyal érintett esetben is) az ügyvédnek a munka, a foglalkozás és a vállalkozás szabad megválasztásához való jogát is.

A korábbi munkáltató belső információinak védelmét biztosító számos jogi norma folytán az Üttv. 20. § (5) bekezdése olyan törvényi rendelkezés, mely – azáltal, hogy az ügyvállalási korlát érvényesülését a korábbi munkáltató felmentő nyilatkozatától objektíve teszi függővé és az eljáró hatóságok, illetve a bíróság részére nem ad mérlegelési lehetőséget az ügyvállalási korlát jogalkotói és alapjogi célja vizsgálatát illetően – aránytalanul és szükségtelenül

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

korlátozza a fél védelemhez való joga keretében a jogi képviselője megválasztásának jogát, így az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdésében és (7) bekezdésében elismert alapjogot, azon keresztül pedig ellentétes a B) cikk (1) bekezdésével is, mert annak értelmezése során a jogalkotói cél (a volt munkáltató üzleti titokvédelme) értékelésére nem ad lehetőséget.

5.

Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének első mondata alapján mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

A Kúria álláspontja szerint az Ütv. 20. § (5) bekezdése ellentétes az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével is, mert nem tartalmaz többletrendeletet arra az esetre, ha egy munkaügyi vita eredményeként az időközben ügyvéddé lett munkavállalót – a munkaviszony korábbi munkáltató általi jogellenes megszüntetése miatt szankciós jelleggel – eredeti munkakörébe visszahelyezi a bíróság, azonban a korábbi munkáltató a munkaviszony helyreállítása után rövid időn belül a jogviszonyt ismételten, a helyreállított jogviszonyban tényleges munkavégzés nélkül (újabb munkaügyi jogvitára alapot adva) megszünteti, az ügyvállalási korlát alóli felmentést pedig – ezen második munkavégzésre irányuló jogviszony-megszüntetés alkalmával – nem adja meg. Ebben az esetben – az Ütv. ide vonatkozó korlátozó rendelkezésének hiányában – a korábbi munkáltató visszaélészerűen is hivatkozhat az ügyvállalási korlátra, amely az ügyvéd oldalán ténylegesen többször három éves korlátozást eredményez. Amennyiben a korábbi munkáltató egy olyan szervezet – az indítvánnyal érintett ügyben a NAV – melynek tevékenysége önálló jogterületet fog át, és amelyhez általában intenzív ügyvédi tevékenység kapcsolódik, akkor az ügyvállalási korlát periodikus meghosszabbodása az ügyvéd oldalán a munka, a foglalkozás és a vállalkozás szabad megválasztásának tényleges korlátját jelenti, a fél (megbízó) oldalán pedig – a fentiekben kifejtettek mellett is – a tisztességes eljáráshoz (védelemhez) való jog sérelmét eredményezheti.

Az Alkotmánybíróság ugyan az ABh. 2.-ben az Ügyvédi tv. 25. §-át nem ítélte az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésével ellentétesnek, azonban a támadott szabályozás az előbb említett összefüggésben nem volt tárgya ezen normakontrollnak.

6.

Mindezek alapján a Kúria álláspontja szerint az ABh.3. tükrében az Üttv. 20. § (5) bekezdése szerinti ügyvállalási korlát vizsgálata nem mellőzhető a perbe vitt jog érdemi tárgyalása előtt, annak előfeltételeként, vagy az eljárás bármely szakaszában. A Kúria szerint azonban az Üttv. e rendelkezése nem felel meg a tisztességes eljáráshoz való jog (Alaptörvény XVIII. cikk) és a normavilágosság követelményének, alkalmazása hatáskörelvonással, a tisztességes eljáráshoz való jog szükségtelen és aránytalan korlátozásával [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, I. cikk (3) bekezdés] jár, továbbá a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz való jog valós sérelméhez is vezethet (Alaptörvény XII. cikk).

A Kúria ezért az előtte folyamatban lévő Kfv.I.35.231/2020. számú felülvizsgálati eljárásban az eljárás Kp. 34. § b) pontja és Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja alapján történt felfüggesztése mellett az e végzés rendelkező részében foglalt indítvánnyal az

Kfv.I.35.231/2020/3-1.szám

Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte.

A Kúria az alkotmányossági szempontoknak megfelelő jogalkalmazás érdekében kéri, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság nem lát okot az indítványozott jogszabályhely megsemmisítésre, akkor az Abtv. 46. § (3) bekezdés alkalmazásával alkotmányos követelmény meghatározása útján határozza meg az Üttv. 20. § (5) bekezdése - ügyben is alkalmazandó - alkotmányos tartalmát.

Budapest, 2020. április 30.

dr. Lomnici Zoltán sk.
a tanács elnöke

dr. Huber Gábor sk.
előadó bíró

dr. Heinemann Csilla sk.
bíró

Huszárné dr. Oláh Éva sk.
bíró

dr. Stefancsik Márta sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

